

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Virtute Ac Sacramento Pœnitentiæ Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XXVII. Argumentum. Dissertitur de Circumstantia Quid, concernente peccata Pœnitentium, ad duos præcipuè effectus; ut scilicet Confessarius cognoscat, quando mutent speciem, & quando habeant ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94661](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94661)

DECISIO XXVII.

29 Exemplum detractoris renuentis restituere famam.

ARGUMENTUM.

Differitur de circumstantia QUID, concernente peccata Pœnitentium, ad duos præcipuè effectus; ut scilicet Confessarius cognoscat, quando mutant speciem, & quando habeant annexam obligationem restitutionis vel bonorum, vel famæ. Repetuntur cursim ferè omnia peccata contra Præcepta Decalogi ad supradictos effectus; & plures circumstantiæ considerantur, potissimum in peccatis Luxuriæ, & in usu Matrimonii. Dantur doctrinæ, & exempla recentia compensationis damnorum, cum faceta Historia recusata Restitutio nis famæ.

SUMMARIUM.

- 1 Circumstantia QUID, quid sit?
- 2 Infidelitatis peccatum requirit circumstantiam subiecti, ac obiecti.
- 3 Blasphemia circumstantia explicanda. Et quæ?
- 4 Superstitionis circumstantia, quæ?
- 5 Poti, ac Juramenti circumstantia.
- 6 Missæ omisse in die festo circumstantia: & inde voce audita.
- 7 Parentum contumelia affectuum circumstantia.
- 8 Odi, ac Homicidii.
- 9 Luxuriæ, ac peccatorum carnalium; scilicet omnium specierum, Delectationis morose, tactuum, &c.
- 10 Instantiæ de peccato commisso.
- 11 Fornicationis cum libera, & cum filia spiritali.
- 12 Copulæ cum infideli.
- 13 Coeundi modus proprius ex medicorum doctrina.
- 14 Sacrilegii in luxuria circumstantia.
- 15 Mulieres distent ab Aliari; nec Missæ inferviant.
- 16 Leo Papa III. an ex osculo in manu sibi dato à muliere tentationem sit passus libidinofam?
- 17 Adulterii circumstantia. Conjugatorum peccata carnis.
- 18 Maritus an possit desistere à copula ante seminationem?
- 19 Seminans in orificio vasis naturalis an peccet?
- 20 Conjugatorum quo ad copulam obligationes.
- 21 Luxuriæ reliquæ species.
- 22 Demon in crimine pessimo nunquam succubus.
- 23 Ablationis rei alienæ vel per sacrilegium, vel per rapinam, vel per furtum.
- 24 Restitutio faciendæ ex rei alienæ injusta ablatione.
- 25 Damnorum rescindendorum casus duo recentes.
- 26 B. Corradi Eremitæ exemplum restitutionis damnorum.
- 27 Octavum Præceptum Decalogi quot peccatis transgreditur? eorum explicatio, ac circumstantia.
- 28 Causæ non restituendi famam.

Doct. Clericali Tom I, Libr. IV.

Secunda circumstantia in confessione explicanda vocatur QUID, quæ quidem concernit ipsum peccatum, quod pœnitens confitetur; non quatenus peccatum est in sua specie prima, & essentiali; sed tanquam formalitas quædam, seu qualitas adveniens peccato; quæ facit illud considerabile ultra suam essentiam ob aliquem ex sequentibus respectibus. *Primo* an sit reservatum, vel habeat annexam censuram; ad hoc ut sciat Confessarius, quomodo se gerere debeat, & an habeat facultatem absolvendi? de quo respectu egimus supra Decis. XXII. num. 15. & 16. *Secundo*, an peccatum sit de illis, quæ multiplicant numerum ex tribus generibus explicatis Decis. XXIV. num. 11. & seqq. scilicet vel ex intentione peccandi, vel ex actione in peccando, aut ex forma exprimendi ipsum peccatum. *Tertio* ad cognoscendum, an ipsa circumstantia grave tantummodo ipsum peccatum, vel etiam faciat ipsam mutare speciem, prout declaravimus in Decis. XXV. per totam. Et *Quarto* ad effectum, ut ab hac circumstantia QUID, intelligat Confessarius, an etiam insit obligatio restitutionis ob damnum, vel nocumentum ab ipso Pœnitente illatum proximo, vel in vita, vel in fama, vel in rebus; & quoniam impossibile est omnes circumstantias circa QUID numerare; cum ipsæ sint innumeræ, (ut ait Eminentiſſ. Cardin. de Lauræa de Pœnit. disp. 11. art. 6. n. 151.) ideo hic præcipuas referemus, servato ordine præceptorum Decalogi, ad faciliorem Parochorum, Confessorumque instructionem, tum circa mutationem specierum, tum circa obligationem restituendi.

Quo ad Primum Præceptum. In peccato infidelitatis oportet explicare circumstantiam tum subiecti, tum obiecti. Illa dicitur circumstantia subiecti, quæ ostendit sectam, ad quam pœnitens per peccatum infidelitatis deflexerat, puta si ad Paganismum, vel Judaismum, vel ad Turcas, ad Apostatas, aut Hæreticos. Obiecti autem circumstantia est, declarare errores particulares, quos fuerat professus; ut si negasset SS. Trinitatem cum Sabellianis; consubstantialitatem Filii cum Arianis; Spiritum Sanctum cum Macedonianis; veritatem SS. Eucharistiæ cum Calvinistis, ac Lutheranis; & sic de erroribus aliis contra fidem. Ratio autem est; quare hæ circumstantiæ in specie sunt à pœnitente manifestandæ; & non sufficit, se accusare genericè, dicendo aberravi à fide; quia omnes prædictæ infidelitates habent malitiam specie diversam; opponuntur diversis bonitatibus; & diversis legibus prohibentur. Siquidem Judaismus, ac Turcismus habet circumcisionem, cui inest malitia superstitionis, Paganismus retinet Idololatriam; Calvinismus, & Lutheranismus negat Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ, ac Sacrificium Missæ, & admittit ritus damnatos ab Ecclesia; & per consequens tum secta, tum errores infidelitatis sunt specificè confitendi; ut probant Castropalaus tom. 1. tr. 4. disp. 2. punct. 1. n. 6. Leander de Pœnit. disp. 8. sect. 2. per tot. & alii apud Collegium Salmanticen. d. tr. 6. cap. 8. n. 100. Novissimè Emin. Card. de Lauræa d. disp. 11. a n. 228. & seqq. ubi contrarium asserentes redarguit.

Quo ad Secundum Præceptum: Si Pœnitens se accuset de peccato blasphemæ, debet explicare qualitatem blasphemæ, an fuerit hæreticalis, an non.

P

Et

Et an fuerit contra Deum, vel contra Deiparam, vel contra Sanctos; & ratio est, quia prædictæ omnes blasphemiae differunt specie inter se. Vel si processissent ex odio Dei, hæc etiam circumstantia esset explicanda, ut probat Sanchez in Decalog. lib. 2. cap. 32. num. 39. nam sicut blasphemia se opponit reverentiae Dei, odium est contra Divinam charitatem; prout etiam blasphemiae contra Deiparam habent malitiam specialem ab illis, quæ evolvuntur contra Sanctos, ob excellentiorem cultum Hyperdulæ, quo Beatissima Virgo honoratur, eo Dulæ, quo ceteri Sancti coluntur. Præterquam quod in blasphemis, & conviciis contra Sanctos duæ sunt specificæ malitiae; una, contra illam personam, quæ contumelia afficitur, cum sit per se digna honore; altera, quatenus illa malitia redundat in Deum ipsum, qui vult honorari in Sanctis suis. Ricciullus De Personis in statu reprobo versan. lib. 1. cap. 7. num. 14. & seqq. Erotemata mea Ecclesiastica capit. 34. per totum; ubi num. 5. docui, blasphemiam committi tribus modis, per simplicem maledictionem, per convitium, ac per irrisiōnem; quos modos exemplis declaravi; & quod blasphemia etiam sit scriptis, & factis contumeliosis in Deum, Deiparam, vel Sanctos; & num. 27. ubi demonstravi poenas infligendas in blasphemos; ac tandem num. 39. ubi ex Volpi resol. 26. num. 24. docui, blasphemiam orcutatam in Ecclesia, vel loco Sacro non esse circumstantiam mutantem speciem, sed notabiliter aggravantem; & propterea tutius esse eam exprimere unā cum supradictis aliis speciem mutantibus ob diversas malitias. Collegium Salmanticen. alios DD. cumulus d. tract. 6. cap. 8. num. 93. ac Eminentiss. Cardin. de Lauræa in cit. disp. 11. art. 6. §. 5. Concordant DD. apud Tamburinum de Exped. Confess. lib. 2. cap. 3. §. 1. addens, quod qui uno impetu plures blasphemias profert, censetur unum tantum numero peccatum committere, at saltem esse circumstantiam notabiliter aggravantem, & salubrius explicandam est dicendum.

Si verò Poenitens se accuset de Superstitione vel Divinatione, debet exprimere circumstantiam pacti cum demone; an fuerit implicitum, vel explicitum, quia facit differre specie. Item si demonem adorasset; nam commississet Idololatriam; si adhibuisset res Sacras; nam reus esset Sacrilegii, si intendisset mortem, vel bona alicujus, quia esset peccatum homicidii, vel furti. Sanchez in Decalog. lib. 2. cap. 38. a num. 66. Tamburin. ubi supra lib. 2. capit. 2. §. num. 15. & 16.

Qui vovet facere rem aliquam de Præcepto, ut jejunare in Quadragesima, in quatuor Temporibus, vel audire Missam in die festo, & votum confirmat Juramento, committit tria peccata specie diversa, si non servet promissum; ideo has tres omnes circumstantias tenetur confiteri. Sanchez lib. 7. de Matrim. disp. 27. num. 26. Tamburin. d. lib. 2. cap. 3. §. 2. num. 19. & 20. addens §. 3. num. 23. quod qui frequenter jurat falsum ex consuetudine, tenetur circumstantiam consuetudinis manifestare, quia habet specialem malitiam; prout in aliis peccatis ex consuetudine, ut se inebriandi, blasphemandi, se polluendi, ac similibus, ut docet Sanchez in Decalog. lib. 3. capit. 5. num. 13. & 14.

Quo ad Tertium Præceptum Decalogi. Qui non audit Missam in die festo ob aliquem malum finem, puta, ut interim furetur bona alicujus, vel carnale peccatum committat; etsi furtum, vel carnalis copula non sequatur, tenetur has circumstantias aperire, quia faciunt peccata numero, ac specie diversa. Tamburin. d. lib. 2. cap. 1. §. 11. num. 73. & 74. Prout etiam qui se inebriavit die festo, & ea de causa non potuit audire Sacrum. Gobatus in Quinario tract. 5. cap. 45. a num. 3. & seqq. Ulterius, qui durante Missa, non genuflectit, vel confabulationes habet cum aliis, eos impediendo, ne Missam audiant, debet manifestare has circumstantias, quæ habent malitias specie diversas, nempe irreverentiae actioni sacræ, scandali cum proximo, & non adimplementi Præcepti de audienda Missa. DD. apud Summam Dianam Verb. Missam audire, n. 14. Erotemata mea cap. 47. num. 18.

Quo ad Quartum Præceptum; circa contumelias, injurias, vel offensas illatas parentibus, ac sanguine conjunctis, in primis explicandæ sunt circumstantiæ personarum ipsi poenitenti contumelioso attentantium; videlicet, an hæ sint Pater, & Mater. Non solum enim aggravant peccatum, sed mutant speciem ob singularem amorem, & reverentiam per filios genitoribus suis debitam. Idem de injuriis per genitores illatis filiis; nec non per fratres fratribus, ac sororibus; adeo ut non sufficiat dicere in confessione, contumelias, injurias, vel verberibus affeci parentes, seu consanguineos; sed primum gradum supradictorum sit manifestandum. Molina de Just. & Jur. tom. 1. disp. 7. Eminentiss. Cardin. de Lugo de Poenit. disp. 16. sect. 6. a num. 303. Collegium Salmanticen. d. tract. 6. cap. 8. a n. 82. & seqq. & Tamburin. d. lib. 2. cap. 5. per totum; ubi idem asserunt de Marito, ac Uxore; & de injuriis illatis Superiori tum Ecclesiastico, tum Laico; talis enim circumstantia Superioritatis est fatenda, ob duplicem specie malitiam, contra charitatem erga proximum, & contra reverentiam erga Superiorem; idemque dicendum, si offensus fuisset contumeliis, ac injuriis magnis Poenitentis benefactor.

Quo ad Quintum Præceptum. Qui odio habuit proximum suum, eique malum desideravit, puta mortem, inopiam, infamiam, etsi Tamburin. d. lib. 2. cap. 6. §. 3. putet, sufficere, si Poenitens in Confessione dicat, desideravi malum proximo; probabilius tamen, ac tutius est exprimere qualitatem mali voliti, quia si fuerit de eo occidendo, vel de ejus bonis furripendis, vel detractionibus illum infamando, sunt peccata contra diversa præcepta; ideo sunt circumstantiæ aperiendæ, tanquam mutant speciem. cap. Propterea. de Poenit. disp. 1. idque constanter defendit Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 11. art. 6. §. 3. per totum a num. 191. & seqq. ostendens, ex contraria sententia sequi magnum absurdum; nempe, quod satis esset in confessione dicere: Peccavi contra Deum, vel proximum; & nihil aliud, quod est hæresis. Porro qui actualiter occidisset plures, debet numerum, & conditionem interfectorum explicare, quia si inter eos esset vel Clericus, vel parens, aut consanguineus in primo gradu, vel Superior, peccatum non solum esset numero diversum, prout supra dictum est, sed etiam specie; & idem dicendum, etiamsi unico istu plu-

res occidisset, quod notant atque docent DD. apud Collegium Salmanticen. *d. tract. 6. cap. 8. n. 71.* Quod si quis occidat hominem, deinde disceperat eadaveris membra, extrahatve jecur, cor, vel similia, obligatus est fateri has circumstantias, quia habent malitiam specie diversam ab homicidio; nempe malitiam feritatis. Eminentiss. Cardin. de Lugo *d. disp. 16. sect. 12. num. 497.* Et Tamburin. *d. lib. 2. cap. 6. §. 1.* De circumstantia autem loci Sacri, in quo factum fuisset homicidium, seu vulnera inflicta, dicemus infra in circumstantia UBI.

Quo ad Sextum, & Nonum Præceptum; quia per Moralistas plures indecentissimæ circumstantiæ referuntur in material luxuriæ, ab his ex modestia abstinere, & solum necessarias narrabo. Primò igitur in peccatis carnis tam internis, quam externis explicanda est conditio utriusque personæ; idest cogitantis, seu agentis, & illius, ad quam cogitat, vel cum qua agitur; nam ex diversitate status earum insurgit diversitas specierum, seu circumstantiarum mutantium speciem, ut omnibus notum est. Si enim alterutra persona sit religiosa, committitur *Sacrilegium*; si uxorata, *Adulterium*; si Virgo, *Stuprum*; in quo peccato inest obligatio dotandi puellam stupratam. Farinacius *de Delictis carnis quest. 147. à num. 97. & seqq.* & Gobatus *tract. 10. num. 198.* Si consanguinea, vel affinis *Incestus*; si alterius sexus, *Sodomia*; si alterius speciei, *Bestialitas*; idcirco circumstantiæ personarum sunt exprimendæ. *cap. Si propterea. De Poenitent. dist. 1.* Eminentiss. Cardin. de Lauræa *d. disp. 11. art. 6. §. 2.* Et quidem si in sacrilegio, vel in adulterio utraque persona sit religiosa, vel conjugata, utriusque status (non nomen) est exponendus ad Confessionis integritatem. Diana *part. 11. tract. 5. resol. 51.* quæ in Coordinato jacet in *tom. 1. tract. 7. resol. 97.* Castropalaus *tom. 1. tract. 2. disp. 3. punct. 3. num. 9.* & alii plurimi apud Collegium Salmanticen. *d. tract. 6. cap. 8. num. 71.* quod innuimus supra *Decis. XXVI. num. 7.* Et quamvis Tamburin. infra citandus, loquens de sola delectatione morosa carnali, absque desiderio eam actu exercendi, concedat, non esse exponendam circumstantiam personæ, erga quam, seu circa quam quis morosè delectatur, puta si esset conjugata, consanguinea, vel Monialis; contrarium tamen est tenendum, quia ex objecto, in qua versatur delectatio morosa, mutatur species peccati; præter moralem impossibilitatem delectandi, & non concupiscendi personam, in qua homo sinit moralem delectationem; quod refragari non audent ipsemet Tamburin. *d. lib. 2. cap. 7. §. 1. num. 3. & 4.* ubi quod idem tenendum est de aspectibus turpibus erga personas vel sacras, vel conjugatas; & multò magis de tactibus earundem ad malum finem, seu ex carnali delectatione, ac de colloquiis inhonestis cum delectatione; est enim narranda species carnalitatum, de quibus poenitens sit locutus; ac ratione scandali, referendæ qualitates personæ, & numerus, coram quibus sic turpiter sit locutus.

Et quoniam non desunt, imò plurimi reperiuntur, qui lætantur, cum malefecerint; & exultant in rebus pessimis, *Prov. 2. 14.* non levis est altercatio inter Theologos; an qui se jactat de peccato carnali commissio, teneatur in Confessione non solum se

Doct. Clericali Tom I. Lib. IV.

accusare de peccato jactantiæ, sed etiam debeat exprimere peccati speciem, de qua se gloriatus est, ac jactavit. Et equidem si prædicta jactantia sit cum complacentia de eodem peccato, omnes concedunt, esse confitendam speciem ejusdem peccati, quia ipsa tanquam ab objecto specificatur, & recipit novam malitiam distinctam à sola jactantia. Castropalaus *tom. 1. tract. 2. disp. 2. punct. 11. num. 5.* Sanchez, Diana, Eminentiss. Cardin. de Lugo, Dicastillus, & alii apud Collegium Salmanticen. *d. tract. 6. cap. 8. num. 77.* Et idem dicunt de jactantia vindictæ, furti, aut alterius iniquitatis. At si jactantia, & laudatio de peccato commissio sit absque complacentia ipsius, negant necessitatem aperiendi in Confessione speciem ipsius peccati, ex eo quia tota malitia jactantiæ videtur posita in captanda gloria ex malefactis. Ballæus *tom. 2. Verb. Jactantia. n. 2.* Diana *part. 3. tract. 4. resol. 160. alias 161. nec non part. 4. tract. 4. resol. 44.* ac etiam *part. 11. tract. 7. resol. 36.* Quæ sibi obtinuerunt sedem in Coordinato *tom. 1. tract. 7. resol. 37. 38. 39.* Quibus adhæret Tamburin. *lib. 2. cap. 7. num. 10.* Cæterum contrariam sententiam, quæ verior est, probabilior, ac securior, tuentur Sanchez in *Decal. lib. 1. cap. 3. num. 13.* Candidus *Disquis. 24. dub. 31.* Lessius *de Just. & Jure. lib. 2. cap. 47. num. 42.* & alii, quos citat, & sequitur Collegium Salmanticen. *d. tract. 6. cap. 8. num. 80.* ea ratione, quia, qui se jactat, & laudat de commissio peccato, non solum querit gloriam de peccato, sed etiam approbat ipsum peccatum; atqui approbatio peccati mortalis non potest reduci ad eam speciem, ad quam pertinet ipsum peccatum mortale, quod approbatur, cum ab illo approbatio, sicuti & affectus procul dubio specificetur. Ergo præter malitiam inanis gloriæ, quæ reperitur in jactantia illa, quæ graviter peccatur contra reverentiam Legis Divinæ, est etiam alia distincta malitia necessario explicanda in Confessione, quæ reducitur ad speciem peccati carnalis, seu alterius generis, commissi, quatenus per illam jactantiam, & laudationem peccatum ipsum approbatur; & huic sententiæ firmiter adhæret Eminentiss. Cardin. de Lauræa *d. disp. 11. art. 6. §. 6. à num. 236.* Nec obliviscatur lector, quod jactans se coram pluribus de peccato, debet exprimere numerum, ac qualitatem personarum, coram quibus se jactavit, ratione scandali, ut diximus supra *Decis. XXVI. num. 19.*

Igitur reus fornicationis debet exprimere, se fornicatum fuisse cum muliere libera tot vicibus; *11* quod si cum diversis mulieribus peccaverit, non tenetur explicare mulierum diversitatem, nisi interrogetur à Confessario. Tamburin. *d. lib. 2. cap. 7. §. 4.* Quando autem meretrici sit imponenda restitutio pecuniæ acceptæ vel à filiofamilias, vel à Religioso, dixi in *Decisionibus meis Anni 1686. de Restit. Mense Februar. Cas. 1.* Quod si fornicator fuisset Confessarius ejusdem mulieris, cum qua ex accidenti coiret, hanc circumstantiam esse fatendam alii affirmant, alii negant; supposito, quod nullo modo Sacerdos usus sit aliquo prætextu ad Sacramentum, vel spirituales filiationem spectante. DD. pro utraque opinione allegati à Collegio Salmanticen. *d. tract. 6. cap. 8. à num. 58. & seqq.* Porro si eandem mulierem sollicitasset ad turpia in Confessione, vel occasione

caſione Sacramenti Pœnitentiæ ante, vel poſt ad copulam perveniſſet, vel ſub aliquo prætextu Patris Spiritualis, hæc circumſtantia eſſet omnino confiſtenda, quia habet malitiam mutantem ſpeciem; & ultra peccatum fornicationis, intrat aliud peccatum Sacrilegii, ac Scandali; quod graviffimis pœnis puniſtur ab Eccleſia; ut oſtendunt mea Erotemata, cap. 126. per tot. in quo plenè cumulavi materiam ſollicitationis, & obligationem denunciandi Confefſarios ad turpia ſollicitantes. Quòd ſi ad alia delicta ſollicitarent pœnitentes, puta ad furtum, advindictam, non eſſent denunciandi S. Officio; ſed peccarent triplici peccato, Sacrilegii contra Sacramenti reverentiam; Scandali contra charitatem proximi; & illius peccati, ad quod excitarent pœnitentem; ideòque hæc triplex circumſtantia eſſet ab eodem confefſario manifeſtanda.

Qui habet copulam cum Infideli, vel naturali, vel contra naturam, debet hanc circumſtantiam declarare, quia eſt alia ſpecies peccati contra Religionem. Sanchez de Matrim. libr. 7. diſp. 5. num. 12. Eminentiff. Card. de Lugo d. diſp. 16. ſect. 6. num. 336. Sed quando in copula naturali non ſervatur debitus modus, ſed exercetur coitus vel ſtando, vel ſedendo, aut à latere, aut præpoſtèrè, vel viro ſuccumbente, dummodo ſervetur vas naturale, & ſemen extra illud non effundatur, non ſunt circumſtantiæ mutant ſpeciem; & ſic neceſſariò non confiſtendæ. Sanchez de Matrim. lib. 9. diſp. 16. num. 3. Tamburin. d. lib. 2. cap. 7. §. 4. num. 25.

Porro hic non deſinam notare, quod ſcribit Zachias infra allegandus, videlicet, Mercùrialem ex Lucretio, & Paulo, docuiſſe in libr. de Morbis Mulier. quaſt. 1. Var. Lect. cap. 6. ad generationem conferre, ſi ab hominibus coitus exerceatur more beluarum à tergo; quem modum coeundi aſſerit naturalem, etſi minùs voluptuoſum; ea ratione, quia meliùs, & promptiùs recipitur ſemen ab utero femina; ſed hanc ſententiam eſſe falſam, & modum Veneris exercendæ magis naturalem eſſe à parte ante, ex ipſa Anatome demonſtrant Severinus Pinæus libr. 1. de not. Virg. & M. Ant. Ulmus Patavinus libr. de Barba hum. ſect. 3. cap. 9. Quibus conſentit ipſe Zacchias in Q. Q. Medicolegal. tom. 1. libr. 3. tit. 2. quaſt. 7. num. 23. addens ex modo præpoſtèro coeundi partus conceptos naſci non naturali modo in caput, ſed in pede, aut alia extraordinaria forma, cum evidenti periculo vitæ maternæ; ut ipſe vidit in praxi cum diverſis mulieribus, quæ ſibi tanquam Medico falſæ fuerant, à viris ſuis poſtica Venere ſemper fuiſſe cognitæ; concludens ſubindè, quòd actus coeundi hoc modo celebratus inducit peccatum, ut pluribus probat Brunellus de Sponſ. & Matrim. conſul. 8. num. 13. Quare cavendum eſt à Moraliftis aſſerentibus contrarium, & tenendum eſt, hanc circumſtantiam coeundi more beſtiarum eſſe confiſtendam tanquam peccaminofam; & à Confefſariis eſſe coercendos Viros, qui accedunt ad mulieres Venere poſtica, etſi naturale Vas non immutent. Si hæc præter honeſtatem videntur relata, excuſetur neceſſitas argumenti, ut veritas habeatur. Alias turpitudines extra vas ante ſeminationem exercitas, ſaltem tanquam circumſtantiæ notabiliter aggravantes exprimendas eſſe, nemo eſt, qui neget, ſi tutiorem opinionem ſequatur.

Sacrilegii crimen committit, ut jam dictum eſt,

qui Votum caſtitaſis habens rem veneream agit mente, vel actu, & hanc circumſtantiam tenetur declarare; ac eam duplicem, ſi cum alia perſona eodem Voto adſtricta turpiter ſe gerat; ut docet Tamburin. d. libr. 2. cap. 7. §. 5. At ulterius eandem ſacrilegii circumſtantiam, & irreverentiæ in Deum narrare debet, qui feminam concupiſcit vel dum Miſſam celebrat, vel dum aliis Euchariftiam adminiſtrat; vel ſi Laicus eſt, immediatè ante, vel poſt Communionem ſe in turpem illam concupiſcentiam trahi ſinit. Tamburin. d. libr. 2. cap. 7. §. 5. num. 38. Verſ. Turpiter. Hinc abuſum magnum eſſe aliàs docuimus, quòd Mulieres propè Altaria, dum celebratur, accedant. de Sacrificio Miſſæ, Decif. 6. num. 16. nam ad removenda pericula tentationum ſemper prohibitum fuit mulieribus, celebranti miniſtrare. cap. 1. in fine. de Cohabit. Clericor. & mulier. Barboſa de Jure Eccleſ. Univerſ. libr. 2. cap. 7. num. 24. & in Conciliis ſtatutum, ut in Eccleſiis ſepararentur à viris, & ſic ſeparatæ recipe-
rent Sacram Synaxim. Eminentiff. Cardin. Bona Rerum Liturgic. libr. 1. cap. 20. num. 6. & Mablyon de Liturgia Gallic. libr. 1. cap. 5. num. 24. Et hic referendum foret, niſi fabuloſum reputaretur, quod ſcribit Joan. Palatius in Geſtis Pontific. de Leone III. Pontifice Romano XCVIII. pag. 403. his verbis: Pontificatus exordio carnis incendium paſſus eſſe dicitur ex oſculo, quod manui ſuæ Mulier impreſſerat: additur oſculatam manum ſibi ipſi cum præſidiſſe. Sed quidquid fuerit de hac narratione, quam refutat etiam Eminentiff. Card. Baronius Anno Chriſti 745. num. 41. controverti non poteſt id, quod Apoſtolus Paulus præcipit Corinthiis; ſcilicet, quòd in Eccleſia Mulier debet habere velamen ſupra caput ſuum propter Angelos. 1. Cor. 11. 10. quæ verba, ut ibidem notat Tiri-
nus, explicantur à S. Anſelmo, & à S. Thoma ex S. Ambroſio, propter Sacerdotes, & Episcopos, & à S. Clemente Alexandrino ob quosvis viros bonos.

Adulterium committi, ſi conjugatus cum alia perſona coeat, certum eſt, hancque circumſtantiam tanquam mutantem ſpeciem eſſe exprimendam; prout utriusque conjugum, ſi uterque ſimul peccans ligamine Matrimonii ſit adſtrictus, probavi-
mus ſupra Decif. XXVI. num. 7. nunc autem addendum eſt, quòd quæcumque alia crimina carnalia ab uxoris commiſſa, explicanda ſunt in ſua ſpecie, addita ſemper circumſtantia Matrimonialis ſtatus, in quo pœnitens reperitur; ut in oſculis, tactibus impudicis, molliſie, beſtialitate, ſodomia (etiam cum propria uxore) ac ſimilibus, ob ſpecialem injuriam, quæ cum his carnalibus immunditiis ſit Matrimonio. Sanchez libr. 9. de Matrim. diſp. 18. num. 4. Tamburin. d. libr. 2. cap. 7. §. 6. Sed quid imponendum adultero, & adulteræ, ſi naſcatur filius, ex adulterio, qui credatur genitus à marito, & ſint alii filii legitimi, cum quibus concurret adulterinus ad hæreditatem paternam? Videantur meæ
Deciſiones de Reſtitutione Anno 1686. menſe Junio, Caſu Primo. Hic autem duo quæſita currenti calamo, quia ſortent, circa maritatos ſunt examinanda, quorum decidendorum vera ratio non ita facile reperitur apud Theologos, & ea refert tanquam Medicus Zacchias in d. Q. Q. Medicolegalib. libr. 7. tit. 3. quaſt. 6. num. 7. & 10. Primum eſt, an liceat
Marito deſiſtere à copula incepta abſque proprii ſeminis effuſione? Et licere, reſpondet Pontius de Matrim. libr. 10. cap. 11. num. 9. dummodo tamen Uxor ſit contenta, & in Marito non adſit periculum ſpontaneæ pollutionis. At ipſe Zacchias
Medi-

Medicus hanc secundam cautionem reputat impossibilem in Viro: nam, ait, in Venere exercenda semper à parte Viri concurrat calor, ac spiritus ad genitalia membra, ex quibus fit erectio, dehinc ex motu, & agitatione majorem in modum loca excalfiunt, & semen facili negotio ad exitum excitatur; & sic si Vir à coitu desistat, facillimè, vel modica ex occasione, etiam in vigilia, aut in somnis, sequitur ejus effusio. Hæc autem non semper locum habent in muliere, quæ interdum absque ulla excalfactione, absque ulla membrorum erectione, absque ullo Veneris appetitu, absque ullo motu, & agitatione, coitum exercet. Itaque in Viro videtur inevitabile periculum pollutionis, non etiam in muliere, nisi valdè in Venerem sit accensa. Quare tenendum est, hanc desistentiam à copula incepta non esse licitam in Viro, & esse circumstantiam exprimendam in Confessione, quia facit actum lethalem, ut docent Sylvester, *Verb. Debitum. quest. 7.* Graffius *Decis. part. 1. lib. 2. cap. 82. num. 16.* Ledesma *de Matrim. quest. 49. art. 6. dub. 2. conclus. 4.* & Henriquez *lib. 11. de Matrim. cap. 15. num. 4.* Et non esse attendendam Sanchezii opinionem, ac aliorum, quos citat *lib. 9. de Matrim. disput. 19.* patet, quia ipse cum affectis non considerant periculum pollutionis ex prædicta copula imperfecta. Fornicarius autem, ait Tamburinus *d. lib. 2. cap. 7. §. 4. num. 26.* qui incipit, nec absolvit copulam, debet explicare, quia licet tunc sit fornicatio ex affectu; non tamen est reipsa fornicatio, sed tactus impudicus.

Aliud Quæsitum est, an seminante Marito in officio Valis naturalis suæ conjugis, peccet; & debeat hanc circumstantiam manifestare? Respondet Zacchias Medicus *d. quest. 6. num. 10.* quod uterus, seu vas naturalis mulieris dividitur à Medicis in tres partes, in os externum, in collum, & in os internum; subinde ait, quod ad finem generationis expedit, ut Vir quàm penitissimè membrum in uterum intradat; nihilominus, si aliquam ab ea intrusione deficiat, si seminet saltem intra os externum uteri, ob ejus attractricem facultatem, potest semen ad se allicere, & obtineri generatio. Sequitur, ad evitandum peccatum, saltem intra os externum esse seminandum; & quod feminans non intra, sed propè, peccat; & hanc circumstantiam tenetur exprimere; non attentis contrariis Moralistarum dictis, de quibus Armilla *Verb. Debitum conjug. Vers. Quarto queritur*; quæ ridicula, & inania appellat doctissimus Medicus prædictus.

Demum, circa Maritorum peccata in usu Matrimonii, non sunt ignorandi à Confessario hi versus, quos ponit, & declarat Eminentiss. Card. Toletus *lib. 7. in Sum. cap. 24.*

Sit Modus, & Finis, sine damno solve, cohere:
Sit locus, & tempus, tactus, ne spernito Votum.

Modus est, de quo supra verba fecimus, ut non more belluarum, sed antica venere, muliere succuba, Viro incubo conjugium exerceatur. Sanchez *d. lib. 9. disp. 16. num. 1.* Finis est, ut maritus affectum dirigat in ipsam uxorem coeundo, non in alienam. Damnum, ut caveat ab uxoris abortu, si sit gravida. Solve, ne petenti debitum denegetur absque urgenti causa, potissimum infirmitatis. Cohære, ut cohabitent simul in eadem domo, ac thoro; nisi ex legitimo motivo, quod solet esse adulterium, separati sint. Sit locus, idest non sacer; sit tempus, idest non dies sacræ communionis, vel

solemnitatis magnæ. Tactus, nempe non causativi pollutionis, Ne spernito Votum. Si enim conjuges ex communi consensu Votum castitatis fecissent, peccarent coeundo, non obtenta prius dispensatione; ut latius per Eminentiss. Toletum *d. lib. 7. cap. 24. & 25.* & per Sanchez *de Matrim. d. lib. 9. per totum.*

Pro reliquis luxuriæ speciebus non est fas immorari, cum ad earum circumstantias in confessione exprimendas satis sit, ipsas species cognoscere, quæ sunt Incessus, cum carnalia peccata patrantur cum consanguineis, seu affinis; quorum gradum, saltem primum esse specificandum, diximus supra *Decis. XXV. num. 11.* Stuprum, cum Virgine reluctante. Raptus, cum mulier, sive puer à domo parentum per vim, aut fraudem abducitur. Mollires, quæ est voluntaria extra Vas debitum seminis effusio ob delectationem veneream, in qua intentionis, seu objecti circumstantia præcipue est explicanda, præter numerum pollutionum. Crimen pessimum perfectum, nempe concubitus Viri cum viro, femina cum femina. Imperfectum Viri cum femina. Bestialitas, quæ est coitus cum re animata non ejusdem speciei cum homine; nempe vel cum brutis, quorum speciem explicare non est necesse; vel cum dæmone; & in hoc immuni flagitio expresse confitendo variæ circumstantiæ occurrere possunt manifestandæ; an interfuerit cum ipso hoste pactum aliquod; sacrarum rerum, vel imaginum abusus; An fuerit feminea in forma, vel in virili; Incubus, vel succubus; An in figura Uxorata, Consanguinea, aut Religiosa; An congressus fuerit naturalis, vel contra naturam. Ut latius considerandum scribit Tamburinus *d. lib. 2. cap. 7. §. 7. 8. 9. & 10.* ubi DD. allegat; & P. Segnerius in *Confessario instructo cap. 12.* Ubi num. 4. de nefando crimine unum singulariter notandum refert; dæmonem, scilicet, sæpe succubum fuisse in fornicatione; sed nunquam in præpostera Venere, adeo eam turpem, & execrandam agnoscit.

Quo ad Septimum, ac Decimum Decalogi præceptum; nimium opus esset referre omnes casus, & omnes circumstantias, tum aggravantes, tum mutantes speciem in peccatis sive opere, sive mente contra hæc præcepta commissis, habentibus obligationem restitutionis rei alienæ, vel damnorum illatorum; ad quam præcipue Confessarii tenentur respicere. Idcirco duo tantummodo consideranda 25 Lectori hic proponam. Unum est, quod ablatio rei alienæ, & damnificatio in bonis proximi causat tria peccata specie diversa, nempe Sacrilegium, Rapinam, & Furtum; quas quidem species exprimere oportet in Confessione pro ejus integritate. Sacrilegium est ablatio furtiva rei sacræ, vel Ecclesiæ, & committitur tripliciter. Primo surripiendo rem sacram de loco sacro, ut Calicem de Sacristia. Secundo auferendo rem sacram de loco non sacro; ut si quis furetur prædictum Calicem de domo Parochi, vel Aeditui, aut Massarii. Tercio auferendo rem non sacram de Jure Ecclesiæ, ut ejus pecuniam, ceras, oleum, vel aliam rem quamcunque profanam, sed consignatam, aut commodatam ipsi Ecclesiæ. Eminentiss. Cardin. de Lugo *d. disp. 16. sect. 10. d. num. 469.* & alii apud Tamburinum *d. lib. 2. cap. 8. num. 5.* qui propterea advertunt, quod furari rem ad Ecclesiam non pertinentem in Ecclesia, ut crumenam divitis in ea orantis, non est Sacrilegium, sed simplex furtum. Quam tamen assertionem rejicit Collegium Salamanticen, *d. tract. 6. cap. 8. n. 102.*

per text. in cap. *Quisquis*. 17. *quest.* 4. ubi generaliter loquitur; & dicitur, esse Sacrilegium surripere rem ex Ecclesia; cui semper fit injuria. Porro si Sacrilegium modis supra relatis fiat cum fractione muri, seræ, portæ, vel fenestræ Ecclesiæ, fur incurrit excommunicationem latæ sententiæ, cap. *Quisquis* 17. *quest.* 4. & cap. *Conquesti* 22. de *Sentent. Excommunic.* Quæ post denunciationem factam nominatim ab Episcopo, est Papæ reservata; secus autem antequam fur sacrilegus denunciatur excommunicatus; quia tunc facta restitutione, ac data satisfactione loco Sacro potest ab omni Confessario absolvi. *Theaurus de Pœnis*, part. 2. *Verb. Sacrilegium* cap. 3. & ibi Doctores. *Rapina* est rei alienæ ablatio, sed cum violentia, & per consequens contumeliosè contra dominum. *Furtum* verò est contractatio rei alienæ occulta; cujus valor, aut quantitas exprimenda venit in Confessione; ut Confessarius sciat, quomodo se gerat circa imponendam obligationem restitutionis; maxime si de dicto valore, aut quantitate interroget pœnitentem, quem de ea interrogare omnis Confessarius prudens tenetur. Eminentiſſ. Cardin. de Lugo d. *disp.* 16. *sect.* 3. *num.* 123. & Tamburin. d. *lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 1. nam in omnibus supra dictis casibus imponenda est Restitutio, de qua latè egi in d. meis Decisionibus *Anni* 1686.

Alterum considerandum, quod Confessariis propono est, in quacunque injusta ablatione rei alienæ; & in peccatis, ex quibus damnum illatum est proximo in bonis temporalibus, faciendam esse restitutionem eidem proximo damnificato, vel æqualem compensationem damnum. Verùm qui, & quot sint casus obligantes ad restitutionem? non est præsentis Decisionis exponere; plurimi enim, & innumeri sunt, tum ex actuali injusta ablatione rei alienæ per furtum, rapinam, & Sacrilegium; tum per contractus usurarios, & illicitos; de quibus satis abundè tractavi in Decisionibus meis *Anni* 1685. de *Usuris*; ac etiam in subsequentibus Decisionibus *Anni* 1686. in quibus materiam Restitutionis exposui, & singulis mensibus per varia quæ sita, & jucundos, ac practicos casus obligationem de re aliena restituenda, damnisque illatis compensandis enucleavi; ad quas Decisiones studiosus recurrat. Pro nunc retineatur certum hoc principium, quod qui damnum intulit proximo per actionem injustam, debet eum refarcire; ut fusiſſimè probat Eminentiſſ. Card. de Lauræa in 3. *libr. Sent.* tom. 2. de *Virtutibus Cardinalib.* *disp.* 23. *art.* 2. §. 2. per tot. Et juxta hoc principium respondi, esse obligatum restituere 25 damna, & expensas; *Primò* Paulum, qui defrens secum contrabannum sericeum, hospitatus cum eo in domo Petri, causa fuit, ut Petrus, etsi inſcius, & innocens, processatus à justitia fuerit passus multa damna, ac expensas. *Secundo*, nonnullos habitantes septem Communium, qui rogarunt venditorem casei, ac butyri, inde Patavium cum equo venientem, ut deferret supellestilia eorum consanguineo, in carceribus Prætoris Urbis ob delictum detento; in quibus supellestilibus intruserant instrumenta ferrea ad fracturam carceris, quem fregit, & aufugit; & hac de causa carceratus fuit prædi-

ctus casei venditor, qui ad probandam suam innocentiam, & obtinendam sui ipsius liberationem multas expensas, ac damna pariter fuit expertus. Tandem ad restitutionem tenentur non solum surripientes rem alienam, ac cooperantes. cap. *Qui cum fure*, de *furtis*; sed etiam, qui ex officio obligati sunt ad rei ablata custodiam ex officio, ut Tutores, Depositarii, Guardiani, ac similes; nisi se omni culpa carere demonstrent, *Rota part. 2. recent. decis.* 762.

Non est hic tacendum insigne in refarciendis damnis illatis exemplum B. Corradi Eremitæ, qui 26 cum esset Nobilis Placentinus, & nimis deditus venationi, quadam nocte posuit ignem in Sylva ad feras excitandas; sed vento ignis auctus combustit nonnullas domos, ac familias non longè stantes; quæ accusarunt reum illius incendii quemdam hominem pauperem; qui carceratus, positus ad tormenta, præ nimio dolore, falsus fuit, se sylvam incendisse; unde fuit damnatus ad mortem. Corradus, his auditis, se Judici præsentavit, reumque, etsi involuntarium, se dixit ejusdem incendii; cum oblatione ferendi condignas pœnas; quare, liberato paupere, fuit ipse condemnatus ad refarcienda omnia damna familiarum, in quibus refarciendis consumpsit omnia bona sua; factusque egenus, vitam Eremiticam amplexus meruit sanctitatis coronam adipisci. Ita Hieron. à Basilica Petri in *Ephemerid. Sacr.* die 19. *Februar.* tom. 2.

Quo ad Octavum Decalogi Præceptum. Plures sunt species peccatorum contra ipsum, & per consequens plurimæ circumstantiæ à Confessario attendendæ, & requirendæ à Pœnitente. Peccata sunt *Mendacium*, *Detractio*, *Contumelia*, *Derisio*, *Susurratio*, *Judicium temerarium*, & *Libellus famosus*, de quibus disserunt mea *Erotemata* cap. 104. ac seqq. ubi casus plurimi cum circumstantiis tum aggravantibus, tum mutantibus speciem, & habentibus obligationem restituendi famam; quos legisse, & meminisse lectorem juvabit. *Mendacium* est verbum falsum cum intentione fallendi; & est Triplex: *Jocosum* ex levitate, *Officiosum* ad alterius instantiam, *Perniciosum* in alterius detrimentum. In genere suo est peccatum *Veniale*, si de re levi; *Mortale*, si detrimentum sit grave; vel si ei annectatur Juramentum, quod aggravat in infinitum; & est circumstantia in mendacio pœnitens consistenda. In actu verò Confessionis mendacium tunc est mortale, quando irritat Sacramentum, & facit Confessionem nullam. Reginaldus *libr.* 24. *num.* 44. vel quando est de re gravi. Summa Diana *Verb. Confessionis requisita.* *num.* 36. & in *Verb. Mendacium.* *num.* 2. *Detractio* est occulta, & injusta denigratio, seu læsio famæ proximi absentis. Et est duplex, *Formalis*, quando fit animo auferendi famam proximo. Et *Materialis*, dum fit ex loquacitate absque dicta intentione. Committitur autem octo modis, his carminibus contentis, quorum primi quatuor dicuntur *directi*; alii quatuor *indirecti*; videlicet:

Imponens, *Augens*, *Manifestans*, in mala
vertens,
Qui negat, aut minuit, reticet, laudatve re-
misit.

Horum

Horum modorum explicationem dant eadem mea Erotemata d. cap. 104. Contumelia est injuria; qua, in præsentia alicujus probi viri, eidem obijci-
tur aliquod crimen, vel deferitur. Et in hoc pec-
cato, circumstantia exprimenda est qualitas perso-
næ contumelia affectæ, si sit Pater, vel Mater, vel
Superior. Bonacina de Restit. in partic. disp. 2. qu. 5.
punct. 1. num. 7. Et Erotemata mea cap. 105. num. 3.
Sed Utrum sint exprimendæ contumeliæ indivi-
dualiter dictæ? Alii DD. negant, & alii affirmant
securius; quos allegat Collegium Salmanticense
d. tract. 6. cap. 8. num. 77. idem dicens tenendum in
detractionibus. Derisio est actus, quo quis vio-
lat honorem alterius, verbis, vel factis, cum in-
tentione causandi erubesceniam, vel confusionem
in proximo irriso. Et differt à contumelia; nam
illa fit seriò ad causandam injuriam, hæc ex joco ad
confusionem. Differt etiam à *Subsannatione*; nam
hæc fit signis, non verbis, ut naso rugato, vel expan-
sa lingua; & est peccatum mortale, si causetur ma-
gna tristitia in deriso. S. Thomas 2. 2. quæst. 75. art. 2.
Suffragatio est peccatum linguæ, quo quis manifestat
defectum personæ absentes ad seminandas discor-
dias, & dirimendas amicitias. Est autem peccatum
mortale in genere suo, gravius detractione, ac
contumelia; nam lacerat famam, & spoliat amici-
tia; & ex ea sequuntur sæpè sæpius alia mala;
quæ sunt circumstantiæ vel notabiliter aggravantes,
vel mutantes speciem in Confessione dicendæ; ut
rixa, odia, homicidia, & alia hujusmodi. Bonacina
d. quæst. 5. punct. 2. num. 1. *Judicium temerarium* est
credere malum de proximo ex levibus indicis, &
est mortale, si credatur malum grave; Veniale, si
leve. *Libellus famosus* est scriptura, vel signum, quo
quis prætendit infamiam alicujus publicam facere;
sive ea vera sit, sive non. Sylvest. in Summa Verb.
Libellus. Erotemata mea cap. 107. ubi probavi, ha-
bere vim libelli famosi *Litteras orbas*, quæ à mali-
gnis scribuntur, & mittuntur Superiori contra ali-
quem; quod est peccatum mortale. Et fit etiam
signis, e.g. dum quis affigit cornua ad domum ali-
cujus, ut publicet incontinentiam ejus Uxor. In
his omnibus peccatis præcipua circumstantia est
obligatio restituendæ famæ, ut docent omnes DD.
quos referunt mea Erotemata ubi supra, & Eminen-
tiss. Cardin. de Lauræa d. tom. 2. in 3. Sentent. de Vir-
tutib. in genere disp. 23. art. 9. nisi aliqua legitima
causa excuset à restitutione; quas Lohner de Scien-
tia Confessarii pag. 54. restinxit in his verbis:

28 Si fama oblata est; & apertum oblivio crimen
Absolvit: aut rapta a leso sibi fama vicissim est,
Si donet lesus, vel condonare putetur.
Reddere sique potens non sis, vel non sine damno
Majori, vel famam alia si lesus eandem
Perdidit ipse via: nihil illi reddere debes.

A declaratione harum causarum, excusantium à re-
stitutione famæ, abstinco; quia ex se satis claræ
sunt. Ceterum quia absque comparatione diffi-
cilius est restitutio famæ ablata, quam tempora-
lium bonorum; & ut Confessarii cautè agant in
absolvendis pœnitentibus, qui aliquo ex supra re-
latis modis famam proximi denigrarunt, ante-
quam eam restituant, vel certitudinem exhibeant
eam restituendi; audiant quod fecerunt præterito
sæculo duo insignes Theologi, P. M. Alphonsus de
Castro Franciscanus; ac P. M. Victoria Dominica-
nus cum quodam detractore; ut refert P. Meno-
chius in sua Historia Miscell. part. 2. §. 304. Vir qui-

dam nobilis Hispanus coram pluribus Equitibus 29
falsò se jactaverat, copulam habuisse carnalem cum
Matrona quadam, cujus fama apud illos Equites
læsa remansit. Paulo post detractor iste, stimulis
conscientiæ punctus, accessit ad P. M. Alphonsum
de Castro, eruditissimum virum, rogans, ut ejus
Confessionem Sacramentalem audiret. Annuit
ille; cœpitque detractor, se accusare de ablata fa-
ma Matronæ. Tunc surgens M. Alphonsus de Se-
de confessionali exclamavit, dicens: damnatus es;
peccatum tuum est sine remedio; statimque disces-
sit. Confusione, ac terrore obrutus ipse pœnitens,
audito nomine P. M. Victoria celeberrimi Theologi
Dominicani, ivit ad eundem, petens audire, & ju-
vari, narransque se fuisse expulsum à P. Alphonsu
de Castro, & condemnatum ad inferos irremediabi-
liter. Obstupuit P. M. Victoria, reflectens, nul-
lum dari peccatum, pro quo non habeatur reme-
dium, si concurrat in pœnitente vera detestatio, ac
voluntas satisfaciendi pro illo. Consolatus est
igitur pœnitentem, & hortatus, ut confiteretur
peccatum suum; quod ille fecit, detractionem
suam narrando, qua calumniatus fuerat illam Ma-
tronam, & ejus famam denigraverat. Tunc P. Vi-
ctoria: Eja, ait, bono animo esto. Peccatum hoc
habet suum remedium. Vade, reperi Equites il-
los, retracta dictum tuum, juramento affirma, te
tunc dixisse falsum ex mera jactantia; Matronam
illam esse pudicam, innocuam. Respondit Pœni-
tens: talis retractatio mihi non expedit; nunquàm
enim fieri, quòd me mendacem dicam coram Equiti-
bus illis; ego enim etiam sum Eques. Hac respon-
sione, & negativa audita, P. Victoria vociferatus in-
quit: P. Alfonse de Castro, me sapientior, & pru-
dentior fuisti, judicans, peccatum pœnitentis hujus
sine remedio. Et conversus ad malè dispositum
pœnitentem, dixit: Utique sine remedio est pec-
catum tuum, quando reculas, restituere famam
Matronæ, retractando, quod impudens, ac falsò
dixisti. Ac abiit. Utinam nostris diebus, nostris-
que Confessariis consimiles pœnitentes non occur-
terent.

Hæc satis sint ad hoc, ut Parochi, & Confessarii
genericam habeant notitiam circumstantiæ QUID;
idest, ut sciant, quando qualitas peccato adhærens
vel ipsum aggravet notabiliter, vel mutet speciem,
vel inducat obligationem restitutionis ob damna, &
nocumenta proximo illata; de quibus disserit Re-
ginaldus in Praxi libr. 14. à num. 33. & seqq.

DECISIO XXVIII.

ARGUMENTUM.

Explicantur quinque sequentes circumstan-
tiæ peccati, UBI, QUIBUS AUXILIIS,
CUR, QUOMODO, QUANDO; &
ostenditur, quando aggravent; mutent
speciem; & sint in Confessione manife-
standæ. Exempla duarum Meretricum,
recusantium in loco Publico coire.

SUMMARIUM.

- 1 Ubi circumstantia indicat locum Sacrum, & locum Publicum.
- 2 Blasphemie, & alia peccata lingua dicta in loco Sa-
cro, an sint etiam Sacrilegia?
- 3 Ebrietas in Ecclesia quid sit?

4 Copu-